

**Győri Ítéltábla**  
**Gf.II.20.280/2011/5.**

A Győri Ítéltábla a Kecskeméti 9. sz. Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Jeszenszki Ügyvédi Iroda által képviselt I.r. és a felszámoló által meghatalmazott dr. Takács Tibor ügyvéd által képviselt II.r. alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság 2011. május 27. napján kelt 13.G.40.011/2011/15. sorszám alatti ítéletével szemben az I.r. alperes által 16. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja és az I.r. alperessel szemben a keresetet elutasítja.

Mellőzi az I.r. alperes perköltségben marasztalását, egyben kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 952.125. (Kilencszázötvenkettőezer-egyszázhuszonöt) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy az I.r. alperes 403.800. (Négyszázháromezer-nyolcszáz) Ft fellebbezési illetéket az illetékügyben eljáró hatóságtól visszaigényelhet.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s :**

2005. november 10-én az I.r. alperes mint megrendelő és a II.r. alperes mint fővállalkozó között vállalkozási szerződés jött létre a "A" kivitelezésére. Az építési és szerelési munka egy részére - a hotel konyha- és mosoda technológiai berendezésének elkészítésére, leszállítására, beszerelésére és beüzemelésére - a II.r. alperes, mint megrendelő és a felperes mint alvállalkozó között 2007. március 30. napján jött létre vállalkozási szerződés, 109.000.000.Ft + áfa (130.800.000.Ft) átalánydíjért. Ugyanaznap az engedményező II.r. alperes, az engedményes felperes és a kötelezett I.r. alperes között *engedményezési keretszerződés* jött létre, amely alapján a II.r. alperes az I.r. alperessel szembeni vállalkozói díj követeléséből 109.000.000.Ft + áfa összeget a felperesre engedményezett. Az engedményező II.r. alperes az engedményezett összegért a Ptk.330.§. (1) bekezdése alapján kezességet vállalt. A keretszerződés 4. pontjában a felek kikötötték, hogy a II.r. alperes a fővállalkozási szerződés alapján az I.r. alperesnek számlát állít ki (a felperesi részteljesítésről), ahhoz mellékeli az alvállalkozói szerződés alapján a II.r. alperesi

teljesítésigazolással ellátott három példányos engedményezési megállapodást; amelyben a feltüntetett összeget a kötelezett I.r. alperes a felperes számlájára 30 napon belül köteles átutalni. A keretszerződésben az I.r. alperes kijelentette, hogy amennyiben ezen feltételek bekövetkezte esetén az engedményező II.r. alperesnek teljesít kifizetést, azt csak saját kockázatára és felelősségére teszi, és a teljesítés kötelezettsége az engedményes felperessel szemben változatlanul fennmarad („kétszeres fizetés kockázata”). Az engedményezési keretszerződés alapján a felperes és a II.r. alperes 2007. április 30-án 56.664.651.Ft, míg 2007. július 15. napján 16.500.000.Ft felperesi vállalkozói díjról állított ki külön „engedményezési okiratot”.

A felperes módosított keresetében 7.788.050.Ft vállalkozói díj, valamint annak egyes részösszegei után eltérő kezdő időpontoktól meghatározott késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni - elsődlegesen - az I-II.r. alperest egyetemlegesen; míg - másodsorban - az I.r. alperest, mögöttesen (másodlagosan) a II.r. alperest, sortartó kezési felelősségére figyelemmel. A felperes a még hátralékos vállalkozói díja megfizetésére azért kérte mindkét alperest kötelezni, mert az I.r. alperes a 2007. március 30. napján kelt engedményezési szerződés alapján köteles a részére teljesíteni, a II.r. alperes pedig az engedményezési szerződésben vállalt kezesség alapján, illetve a felperes megrendelőjeként. Érvelése szerint a 2007. március 30. napján kelt engedményezési szerződés már véglegesen rendelkezett a felperes alvállalkozói díjának megfelelő összegű fővállalkozói díj követelése átruházásáról, a keretszerződés 4. pontjában meghatározott további feltételek csak „technikai jellegűek” voltak, az I.r. alperes pedig csak a kétszeres fizetés kockázatával teljesíthetett a II.r. alperesnek.

Az I.r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elsődlegesen azzal védekezett, hogy a 2007. március 30. napján kelt engedményezési szerződés csak keretszerződés volt, tehát nem lejárt követelés felperesre engedményezésére vonatkozott. A felek háromoldalú jogviszonyában a kifizetések rendje az volt, hogy a II.r. alperes a felperesi részteljesítésekről teljesítésigazolásokat állított ki, amely alapján a felperes a II.r. alperesnek, a II.r. alperes pedig az I.r. alperesnek számlázott. A II.r. alperes a teljesítésigazolást és a számlákat megküldte az I.r. alperesnek, aki pedig a felperesnek teljesített. A felperes által követelt összegre azonban a II.r. alperes teljesítésigazolást nem állított ki, ugyanis a felperes késedelmesen - és hibásan is teljesített.

A II.r. alperes a kereset elutasítását kérte ellenkérelmében, egyben 9.309.693.Ft erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő. Ez utóbbi összegből 7.630.000.Ft 14 napi felperesi késedelem kötbére, 1.295.693.Ft javítási költség, 384.000.Ft takarítási kiadás volt. Ezeken az összegeken túl a felperes követeléséből le kell vonni 1.175.928.Ft-ot is, mivel a felperes helyett a látványkonyhák leheletvédő üvegét más vállalkozó készítette el.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárás során hozott *ítéletével* egyetemlegesen kötelezte az I-II.r. alperest 6.729.712.Ft vállalkozói díj és késedelmi kamatai megfizetésére. Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában a részben kiegészített bizonyítás adatai alapján úgy foglalt állást, hogy az alvállalkozó felperes késedelmes teljesítését nem lehetett megállapítani, a késedelem oka a munkavégzéshez szükséges területek késedelmes átadására vezethető

vissza. A részben eltérő adatokat eredményező tanú- és szakértői bizonyítás eredményéből a megyei bíróság a szakvélemény megállapításait fogadta el, és úgy ítélte meg, hogy a felperes felróható késedelmet nem tanúsított, ezért a Ptk.246.§. (1) bekezdése alapján késedelmi kötbér vele szemben nem érvényesíthető. A bíróság a felperes által kivitelezni vállalt leheletvédők kérdésében a Ptk.392.§. (2)-(3) bekezdése szabályai alapján úgy ítélte meg, hogy mind a felperes, mind pedig a „megrendelő alperes” közrehatott abban, hogy a legyártandó üvegek minősége tisztázatlan maradt. Emiatt a felperes nem tarthat igényt az általa legyártott leheletvédő üvegek 1.175.928.Ft összegű díjára, míg a II.r. alperes emiatt késedelmi kötbért nem számíthat fel. A megyei bíróság a per eldöntése szempontjából alapvetően lényeges, a 2007. március 30. napján kelt engedményezési szerződés értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy azzal megtörtént a 109.000.000.Ft + áfa vállalkozói díj felperesre átruházása. Értékelése szerint a szerződés 4. pontja szerinti feltételek a követelés átruházásának tényét nem érintették. Emiatt az engedményezett követelés kötelezettje, az I.r. alperes köteles teljesíteni a felperes megfizetni elmulasztott alvállalkozói díját. A II.r. alperes fizetési kötelezettségét megállapíthatónak tartotta mind kezesség, mind pedig a felperessel kötött vállalkozási szerződés díjfizetésre köteles megrendelője jogcímén is. Az engedményezési szerződésben vállalt kétszeres fizetésre figyelemmel indifferensnek tartotta a bíróság, hogy az I.r. alperes a II.r. alperes részére már megfizette a felperes által követelt vállalkozói díjat.

Ez ellen az ítélet ellen az I.r. alperes terjesztett elő *fellebbezést*, annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása iránt. Jogorvoslati kérelme érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a 2007. március 30. napján létrejött engedményezési keretszerződést, amely nem egy lejárt követelés átruházásáról rendelkezett, hanem keretszerződés jelleggel szabályozta a külön okiratok alapján történő követelés-átruházásokat. Ezt támasztja alá az engedményezési keretszerződés 4. pontja, valamint az I.r. alperes műszaki vezetője, "**B**" tanú vallomása is. A keretszerződés alapján a II.r. alperes által igazolt teljesítés szerinti számlára külön engedményezési megállapodást kellett volna kötnie a felperesnek és a II.r. alperesnek. Ez a konkrét esetben azért maradt el, mert a II.r. alperes vitatta a felperes szerződésszerű teljesítését.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett része helybenhagyását kérte, helyesnek nevezve az elsőfokú ítélet szerződés-értelmezését, fenntartva az eddig már kifejtett ténybeli - és jogi előadásait.

A II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében - tartalmilag - az elsőfokú ítélet I.r. alperesi fellebbezéssel érintett rendelkezése helybenhagyását kérte. Változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárásban már kifejtetteket. Álláspontja szerint a peradatok azt támasztják alá, hogy a felperes nem szerződésszerűen, hanem késedelmesen teljesített. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság által elrendelt egyetemleges marasztalás szemben áll a sortartó kezes mögöttes felelősségével kapcsolatban a korábbi hatályon kívül helyező végzésben kifejtettekkel.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§. (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között bírálta felül. Az alvállalkozó díja iránt indított perben a megrendelő I.r. alperes és a fővállalkozó II.r. alperes nem minősült a Pp.51.§. a/ pontja szerinti egységes pertársnak, ezért - azt érintő fellebbezés hiányában - a II.r. alperest marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezés jogerőre emelkedett. (Pp.228.§. (4) bekezdés)

Az elsőfokú ítélet ilyen körű felülbírálata során az ítélet tábla megállapította, hogy az I.r. alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság ugyanis a helyesen megállapított tényállásból téves jogkövetkeztetésre jutva állapította meg azt, hogy az engedményezési keretszerződés megkötésével átszállt a felperesre a teljes 109 millió forint + áfa vállalkozói díj követelés, marasztalva így az I.r. alperest is.

A Ptk.328.§. (1) bekezdésében szabályozott engedményezés a követelés jogosultja, mint engedményező és az engedményes szerződése a követelés átruházásáról. Az engedményezés konszenzuál szerződés, a Ptk.329.§. (1) bekezdése alapján a kötelelem jogosultja személyében alanyváltozás történik, az új jogosult a régi helyébe lép. Ezért - rendszerint - az alanyváltozás az engedményezési szerződés megkötésével azonnal bekövetkezik. (Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.357/2004/5. szám) A szerződést kötő felek azonban a Ptk.200.§. (1) bekezdése alapján ebben az esetben sincsenek elzárva attól, hogy a követelés átszállását különféle feltételekhez kössék.

A perbeli esetben az ítélet tábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon szerződésértelmezésével (Ptk.207.§. (1) bekezdés), hogy a felperes teljes alvállalkozói díjának megfelelő 109 millió forint + áfa követelés már pusztán a 2007. március 30. napján kelt engedményezési keretszerződés megkötésével átszállt a felperes engedményesre. Az elsőfokú bíróság kizárólag az engedményezési keretszerződés 3. pontja alapján, a további szerződési rendelkezések szövegkörnyezetéből kiragadottan, azok tartalmának figyelembevétele nélkül vonta le ezt a következtetését. Ebben a 3. pontban a felek valóban úgy rendelkeztek, hogy az engedményező II.r. alperes 109 millió forint + áfa követelése jogosulti pozíciójába az engedményezés folytán a felperes engedményes lép. Ugyanakkor a követelés átruházásáról rendelkező szerződés elnevezése (keretszerződés), a további szerződési kikötések (így: a 4. pont) és a perben felmerült egyéb bizonyítékok figyelembevételével már más következtetés vonható le a vállalkozói díjkövetelés átszállását illetően.

A felek közötti engedményezési megállapodás keretjelleggel, külön okiratokhoz kötötte a követelés-átruházásokat.

Az I.r. alperes helyes fellebbezési érvelése szerint az engedményezési keretszerződés 4. pontja kikötései nem csupán az engedményezett díjkövetelés kifizetése „technikai” szabályait, hanem - az engedményezési keretmegállapodáson belül - a külön, tényleges követelés átszállást jelentő engedményezési szerződések megkötésének lényeges tartalmai

feltételeit jelentették. A keretszerződés 4. pontja alapján a jogosulti pozícióban történő alanyváltozáshoz több együttes feltételnek kellett bekövetkeznie:

- a II.r. alperesnek igazolnia kellett az engedményes alvállalkozó részteljesítését;
- arról a II.r. alperesnek számlát kellett kiállítania a megrendelő I.r. alperes részére;
- csatolva - a számla szerinti összegről - a három példányos (külön) engedményezési megállapodást is.

Az engedményezési keretszerződés ilyen értelmezését támasztotta alá a felek kialakított gyakorlata és az elsőfokú iratoknál elfekvő (G.40.103/2008/12/A/1,2) 2007. április 30. és 2007. július 15. napján kelt külön „engedményezési okirat”. Az okiratokon túl "C", a II.r. alperes ügyvezetője és "B" műszaki ellenőr tanúvallomása (G.40.103/2008/12. tjk. 4-5. oldal, 17. tjk.) is megerősítette és igazolta, hogy a felek a keretszerződés 4. pontja feltételei szerint jártak el a gyakorlatban is. Nem maradhat az sem figyelmen kívül, hogy az említett, együtt 73.164.651.Ft vállalkozói díjkövetelés átruházására vonatkozó külön engedményezési szerződés által érintett összegben túl a II.r. alperes fővállalkozó a felperes (al)vállalkozói díját közvetlenül fizette meg a felperesnek. ("C" tanú vallomása, 12. tjk. 5. oldal; felperes és I.r. alperes képviselőjének előadása - Gf.II.5.tjk. 2. oldal)

A keresettel követelt vállalkozói díjra a keretszerződés 4. pontja feltételei nem valósultak meg, így ebben a részben a díjkövetelés nem szállt át a felperesre. Emiatt engedményesként a felperes azt jogszerűen nem követelheti a megrendelő I.r. alperestől. Ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet az I.r. alperessel szemben elutasította.

Ebből következően a felperes az I.r. alperessel szemben pervesztes lett, így a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján viselni köteles az első- és másodfokú eljárásban felmerült lerótt fellebbezési illetékből, valamint ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. A megelőző másodfokú eljárásban (Gf.II.20.306/2010/5. szám) az I.r. alperesnek 553.800.Ft másodfokú perköltsége merült fel. Az I.r. alperes jogi képviselője ügyvédi munkadíját az ítélet tábla az elsőfokú eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3.§. (2) bekezdése alapján az áfával növelt 296.725.Ft-ban, míg a másodfokú eljárásban az áfával növelt 101.600.Ft-ban határozta meg. (Együtt: 952.125.Ft első- és másodfokú perköltség.)

Az ismételt másodfokú eljárás az Itv.51.§. (1) bekezdése alapján illetékmentes volt. Ezért az I.r. alperes a szükségtelenül lerótt 403.800.Ft fellebbezési illetéket az Itv.80.§. (1) bekezdés i/ pontja alapján igényelheti vissza az illetékügyben eljáró hatóságtól.

G y ő r , 2012. január 4.

**Dr. Szalai György sk. a**  
tanács elnöke

**Dr. Ferenczy Tamás sk.**  
előadó bíró

**Dr. Bajnok István sk. bíró**

A kiadmány hitelül  
kiadó:

